

FÓRUM A FÖLDMINŐSÍTÉSÉRŐL

Régóta szunnyadó parázs a földügyi szakterületek katlanának rostélyán a mező- és erdőgazdasági művelés alatt álló területek nyilvántartott földminősége, mely a különféle érték-megállapítások jelentős kiindulási pontját jelentették mintegy 150 éve, és jelentik ma is.

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Földügyi és Térképészeti Főosztálya védnökségével, a Magyar Agrártudományi Egyesület Talajtani Társaságával és a Magyar Földmérési, Térképészeti és Távérzékelési Társasággal közösen a Nyugat-Magyarországi Egyetem Geoinformatikai Főiskolai Kar Földminősítési Fórumot rendezett Székesfehérváron 2002. április 18–19-én.

A Karon – és a szervezést felvállaló Felmérési és Földrendezői Tanszéken – kezdettől cél a korszerű ingatlankataszter kialakítása és oktatása (az alap- és továbbképzésben, tanfolyamokon), így a korábbiakban is széleskörű fórumokat szerveztünk. A kutatások is túlnyomórészt ennek irányában történnek.

A Konferencia elnöksége: prof. dr. Várallyay György akadémikus, prof. dr. Stefanovits Pál akadémikus, dr. Berczi Norbert, az FVM igazgatási helyettes államtitkára és prof. dr. Márkus Béla, a Geoinformatikai Főiskolai Kar (GEO) főigazgatója (fotó: Bődő Viktória)

A Tanszék kezdeményezte, és gondozza 1992-től az ingatlankataszteri szakmérnöki továbbképzést, melynek keretében nemcsak földmérő és földrendező alapképzettséggel, de más szakterületekről is képezhetik magukat a földüggyel, térképészettel és földügyi informatikával kapcsolatban levő, illetve a határterületekkel foglalkozó szakemberek. Fontosabb rendezvényeink az utóbbi években: Ingatlan-nyilvántartási Fórum (2000 tavaszán), Ingatlankataszteri Fórum (2000 őszén). Ezt a hagyományt folytattuk az idei

Földminősítési Fórum megszervezésével, mely az ALCOA-KÖFÉM igen jól felszerelt Művelődési Házában került megszervezésre és lebonyolításra.

Magyarország ökológiai adottsága a termőföld aránya és minősége tekintetében az EU-országok átlagához viszonyítva is kiemelkedő jelentőségű. A termőföldjeinkre vonatkozó, jelenleg használatos minőségi mutatók azonban már régóta nem felelnek meg a nemzetgazdasági követelményeknek, és – ha a jelenlegi állapot változatlan, illetve tartós marad – az egész földkészlet-gazdálkodást, a gazdaság fejlődését is akadályozzák. Az „ősi”, közel 150 éves hozadéki aranykoronás rendszer tarthatatlanságát nemcsak az előttünk álló kiemelt (birtokrendezési, földhasználati) reformfeladatok sürgetik, de a nemzetgazdaság minden területén sürgetően merül fel az új földminősítési rendszer bevezetésének kérdése.

A jelenlegi elavult (aranykoronás) rendszer egyik legfőbb tanulsága – nemzetközi összehasonlításban is – az, hogy az ingatlan-nyilvántartásban nem célszerű ökonomiai adatokkal kombinált földértéket „működtetni”, mert az, a bevezetést követően elavulttá válik.

A földérték a piaccgazdaságban a napi kereslet-kínálat szerint változhat, amelyet – amikor szükséges – szakértő állapít meg. A földérték megállapításának azonban legfőbb tényezője a földminőségre vonatkozó adat, amelyet a közhiteles ingatlan-nyilvántartás vezet és szolgáltat ki.

A konferencia célja: a helyzettelemzés; a földminősítési alkalmazási területeivel és továbbfejlesztésével kapcsolatos kérdések, lehetőségek megvitatása; a kormányzat részére ajánlások megfogalmazása volt. Jelen cikk az elhangzott előadások és hozzászólások rövid „hangulatjelentését” adja.

A konferencia iránti nagy érdeklődés alapja, hogy legalább 10 éve nem volt a szakterületnek hasonló fóruma, ahol ilyen rangos előadók elmondták volna a témakör állását és eredményeiket a hallgatóságának. A rendezvénynek két társelnöke volt: *Stefanovits Pál* és *Várallyay György* akadémikusok, mindketten a talajtani kérdések szakavatott ismerői. Megtisztelte az eseményt – és köszöntötte a résztvevőket – *dr. Berczi Norbert*, az FVM igazgatási helyettes államtitkára is.

A rendező intézmények nevében dr. habil *Márkus Béla*, a NYME Geoinformatikai Főiskolai Kar főigazgatója köszöntötte a konferencia résztvevőit.

A plenáris előadások között *Várallyay György* akadémikus „Új tudományos kihívások egy korszerű föld-

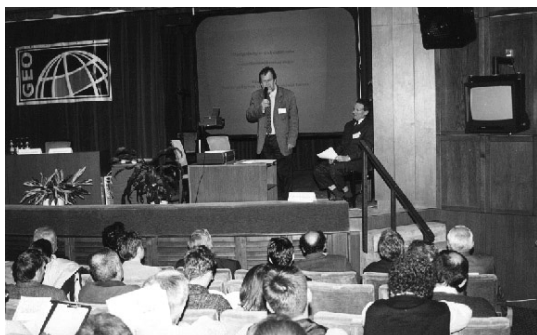

Prof. dr. Várallyay György akadémikus, a rendezvény társelnöke tartja előadását (fotó: Bödő Viktória)

minősítési rendszerrel szemben” címmel mintegy átfogta a kétnapos rendezvény mondanivalóját, és felvázolta a tennivalók egy részét is.

Halászné Székelyhidy Edit, az FVM Földügyi és Térképészeti Főosztály osztályvezetője „A földminősítés szerepe, jelentősége a földügyi szakágazatban” címmel visszatekintést adott a földminősítés kialakulásáról és az utóbbi 20 év történéseiről.

Dr. Füleky György egyetemi tanár (Szent István Egyetem) a mezőgazdasági területek osztályozásának angol példáját villantotta fel.

Füleky professzor úr és a hallgatóság egy része, a színpad jobb sarkában dr. Dömsödi János, a plenáris ülés narrátora (fotó: Bödő Viktória)

A hazai privatizáció, a földhasználat átalakulása és az EU kultúrtáj-konceptiója igencsak aktuális témáját *dr. Berényi István*, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Karának egyetemi tanára vezette fel, előadását nagy érdeklődés kísérte. (Veale az Oroszlányi TV is készített interjút.)

Dr. Dömsödi János egyetemi docens, a NYME Geoinformatikai Főiskolai Kara részéről – „A hazai földminősítés helyzetének és módszereinek történeti áttekintése” cím alatt elhangzó előadásában – mint-

egy kiegészítette az FVM előadójának mondanivalóját, miszerint: az Aranykoronában értelmezett földminőség ma már túlhaladott, nem fejezi ki a földek tiszta jövedelmét, és nem alkalmas a különféle értékmegállapítások alapjaként való felhasználásra.

Igencsak „felrázó erejű” beszámolót hallottunk *dr. Gaál Zoltán* egyetemi tanártól, a Veszprémi Egyetem rektorától „A Széchenyi-terv keretében megvalósuló D-e-METER intelligens környezeti földminősítő rendszer fejlesztése és alkalmazási lehetőségei” címmel (szerzőtársak: *dr. Tóth Gergely* tud. főmunkatárs /MTA-TAKI/; *dr. Máté Ferenc* egyetemi tanár; *dr. Vass József* egyetemi docens /Veszprémi Egyetem/). Nemcsak az eredmény biztató, de a kutatási téma 100 mFt-os támogatásának nagyságrendje is kecsegtető, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy a földügyi szakterület egy keskeny szegmenséről van szó.

Dr. Tamás János, a Debreceni Egyetem docense „Összetett információs eszközök alkalmazása a földminőség meghatározásában” címmel a kérdéskör térinformatikai megközelítését és támogatásának lehetőségeit villantotta fel. Ilyen megközelítésben még többen „vetették be” a térinformatika fegyvertárát (pl. *Sebők Tamás* és *Baksay Judit*), és bizonyították, hogy egyrészt az alapadatok gyűjtésében, rendszerezésében és megjelenítésben (ami bizonyos döntéshozatalt is szolgálhat, pl. a további adat-felvételezés helyének kiválasztásában) helye van a geomatikának, de igaz ez a „felújított” földértékek különféle használatára is.

Az első szekciót (mely „A földminősítés talajtani és agronómiai vonatkozásai” címet viselte) *dr. Várallyay György* akadémikus, a konferencia társelnöke vezette le, érdekesítően. Szándékosan ugyanazon a helyszínen zajlottak az egyes ülések, hogy a legkülönbébb szakterületekről és intézményektől érkező hallgatóság együttesen legyen részese az egyes szekciókon elhangzottaknak. *Várallyay György* maga is tartott előadást (mint azt a fenti kép is mutatja).

Az első előadást *dr. Michéli Erika*, a Szent István Egyetem egyetemi docense tartotta „A nemzetközi talajosztályozási referencia rendszer és hazai talajosztályozási rendszerünk megújítási feladatainak bemutatása” címmel.

Dr. Lóczy Dénes a Pécsi Tudományegyetem egyetemi tanára „A földminőség vízellátottsági elemének nemzetközi értékelése” címmel, a földrajztudomány oldaláról megvilágítva a kérdéskört, tartotta előadását.

Szabóné Kele Gabriella igazgató-helyettes (Fejér Megyei Növényvédelmi és Talajtani Állomás) előadásában („Nagyméretarányú talajterképekre alapozott földértékelés az 1980-as években”) részben áttekintette a közelmúlt vonatkozó eseményeit (az 1981–85

közötti megújított mintateres-genetikus talajértékelési rendszer működését, előnyeit és korlátait, a '80-as évek végének kísérleteit a nagyméretarányú genetikus talajtrépezés irányába történő fejlesztés keretében), de azokat a feladatokat is összeállította, amelyeket szükségesnek lát a kérdéskör aktualizált feldolgozása keretében.

Dr. Máté Ferenc egyetemi tanár (Veszprémi Egyetem) és dr. Tóth Gergely tud. főmunkatárs (MTA-TAKI) „A talajbonitáció – egy új földértékelési rendszer lényeges eleme” c. előadásukban a talajtermékenység fontosságát hangsúlyozták ki, az érték meghatározás szempontjából.

„Az országos talajvédelmi és monitoring rendszer földértékelési célú felhasználása” címmel dr. Molnár Endre egyetemi docens (SZIE Kertészettudományi Kar)

Szabóné Kele Gabriella érdekesítő előadását tartja (fotó: Bödő Viktória)

részen bemutatta a megfigyelő hálózat tevékenységét, részben felvillantotta az új földértékelésben betölthető szerepét.

Dr. Tóth Gergely tud. főmunkatárs (MTA TAKI) „A különböző földminősítési modellek felépítése és adatszükséglete” c. előadásában az informatika oldaláról boncolgatta tovább a korszerűsítési lehetőségeket.

„A termőföld-minősítés talajtani vonatkozásai” címmel tartott előadást dr. Kocsis István főiskolai tanár és dr. Ferenc Kálmán ny. főiskolai tanár, a Tessedik Sámuel Főiskola Mezőgazdasági Víz- és Környezetgazdálkodási Kara képviselőjében.

Felkért hozzászólások keretében Kovács László, a Pest Megyei Földhivatal osztályvezetője „A helyszíni osztálybesorozás szükségessége a termőföldek más célú hasznosítását engedélyező földhivatali eljárásban”, továbbá Pusztai Mátyas, a Körös-Maros Nem-

zeti Park Igazgatóság birtokügyi felügyelője a "Művelési ágak szerepe az élőhelyek védelmében" címmel ejtett szót a természetvédelem érdekében. Boda Tamás, a Győr-Moson-Sopron Megyei Földhivatal osztályvezetője „A talajminőség, a termőképesség és a földérték kapcsolata” címet viselő kérdéskörre irányította rá a jelenlevők figyelmét.

Poszter bemutató előadások keretében a „Talajbonitáció, földminősítés és fenntartható földhasználat” c. kutatás eredményeiről dr. Máté Ferenc kutatóprofesszor, dr. Tóth Gergely egyetemi adjunktus (Veszprémi Egyetem), valamint „A földminősítés szerepe a mezőgazdasági földhasználat tervezésében” címmel dr. Máté Ferenc kutatóprofesszor, dr. Tóth Gergely egyetemi adjunktus, Hermann Tamás egyetemi hallgató (Veszprémi Egyetem) álltak rendelkezésre az előadások szünetében.

Az első nap végén a fárasztó nap után szerény állófogadás segítette értékelni a nap eseményeit.

Az április 19-i, pénteki szekció „A földminősítés jogi, ökonomiai vonatkozásai és kezelése az ingatlannyilvántartásban” címet viselte. Levezető elnök: dr. Vincze László tanszékvezető főiskolai docens (NYME Geoinformatikai Főiskolai Kar) volt.

Az állófogadást dr. Dömsödi János felkérésére a GEO főigazgatója távollétében dr. Ágfalvi Mihály főigazgató-helyettes nyitja meg (fotó: Bödő Viktória)

Elsőként dr. Soós János egyetemi docens, dr. Szűcs István egyetemi tanár (Szent István Egyetem) „A termőföld gazdasági értékelése” címmel tartott érdekesítő előadást.

Ezután dr. Schmidt Rezső egyetemi tanár (NYME Mezőgazdasági- és Élelmiszertudományi Kar) és Boda Tamás, a Győr-Moson-Sopron Megyei Földhivatal osztályvezetője szerzőpáros „A földértékelés jelenlegi helyzetének elméleti háttere és gyakorlati vonatkozásai Győr-Moson-Sopron megyei tapasztalatok alapján” című közös előadását Boda Tamás bocsátotta közre.

Lendületes és lelkes előadást hallhattunk „A mezőgazdaság a környezetvédelem szolgálatában” címmel

dr. Eőri Teréz egyetemi tanártól (NYME Közgazdaság Tud. Kar) a termőföld és a termelők védelme érdekében.

Halászné Székelyhidy Edit, az FVM Földügyi és Térképészeti Főosztály osztályvezetője és Sebők Tamás (Pest Megyei Földhivatal) „A földminőség és földérték szerepe a birtokrendezésben” címmel a megújult földérték egyfajta hasznosításáról részben nyugati példákkal, részben a hazai térinformatikai eszközök támogatási lehetőségeiről szóltak, beszédes diaképek kíséretében.

„A távérzékelési eljárások és a térinformatikai adatbázisok alkalmazási lehetőségei a talajértékelésben és a földminőség-értékelésben” című 4 tagú FÖMI szerzőgárda nevében Winkler Péter tud. főigazgató-helyettes beszélt a földminősítés-földértékelés egy hatékony támogatási eszközéről, a légifelvételek információ-hasznosításáról.

Reális és előremutató előadást hallottunk Ripka János főtanácsostól (FVM Földügyi és Térképészeti Főosztály). Címe: „A földvédelmi szakterület helyzetérté-

A nagyszámú hallgatóság végig figyelmesen követi az előadásokat (fotó: Bödő Viktória)

kelése a földminősítés-, földértékelés problémakörében”.

Vaszkó Elekné vezető-főtanácsos (FVM Földügyi és Térképészeti Főosztály) „A művelési ágak és a művelés alól kivett területek ingatlan-nyilvántartási vetülete” címet viselő előadás keretében az ingatlan-nyilvántartás valóságúsége problémáit és feltételeit boncolgatta.

„A számítógépes támogatás és fejlesztése” címmel Szendrő Dénes osztályvezető (FVM Földügyi és Térképészeti Főosztály) a földügyi-földhivatali hálózat információ-technológiai fejlesztéseiről tájékoztatta a jelenlevőket.

Utolsó előadásként (Baksay Judit menedzser /GraphIT Kft./) „A számítógépes nyilvántartás támogatása, fejlesztése” címmel a térinformatikai fejlesztő-

forgalmazó cégek képviselőjében ajánlotta a technikai eszközöket a feladatmegvalósításhoz.

A rendezvény szüneteiben és a jól sikerült állófogadón a résztvevők sokoldalúan kitértek a rendezvényre, és összességében hiánypótlónak, ezért szükségesnek és eredményesnek ítélték azt. Különösen tetszett az a célkitűzés, hogy az itt elhangzott javaslatok átadását is tervezik a szervezők a szakigazgatás vezetői számára, a tennivalók pontosítása érdekében. Mindezt a levezető elnök is hangsúlyozta zárszavában.

A rendezvénynek 167 hivatalos látogatója volt, de néhány főiskoláról és más intézményről még mintegy 20 fő jelent meg a hallgatóság soraiban. Az újabb Fórum sikere arra sarkallja a szervezőket, hogy jövőre Földhasználati Fórum címmel ismét vállalja a katalizátor szerepét olyan kérdésekben, amelyek gondjairól sokan tudnak, de az előrevívó megoldások elérése érdekében elkerülhetetlen az érdekütköztetés. A köztes időt kihasználva, mielőbb sort kell keríteni a Földminősítési Fórum ajánlásainak kidolgozására.

Végül megjegyezzük, hogy a rendezvényvel összefüggésben helyszíni sajtótájékoztatóra is sor került. Bár ez kissé egyszemélyessé vált (Fejér megyei Hírlap), de a sajtó egyébként örömdetesen érdeklődött, és tudósított a Fórumról:

- MTI (Sörös Erzsébet);
- Magyar Mezőgazdaság;
- Fehérvár Televízió „Beszéljünk róla” élő műsorban adott hangot 13 percben;
- Az MTV1 Híradó;
- az Agrárvilág c. TV műsor tudósításairól van dokumentumunk.

Dr. Vincze László
a Szervező Bizottság elnöke

